

Pilot 'taalvarianten van het Nederlands buiten Europa' voor middelbare scholen in Nederland, Vlaanderen, Suriname en de Caraïben

Het project – even het geheugen oprissen

Het project bestaat uit een pilot voor middelbare scholen (3e en 4^e klas) in de landen waar het Nederlands een officiële taal is. Als onderdeel van de algemene culturele bagage van Nederlandse, Vlaamse en Surinaamse middelbare scholieren vinden wij het gewenst om hen op een bescheiden en realistische manier wat mee te geven over het ontstaan en het bestaan van varianten van het Nederlands buiten Europa zoals **het Surinaams-Nederlands, het Nederlands in het Caribisch gebied en het Afrikaans (Zuid-Afrika)** als verwante taal aan het Nederlands. Het product dat wij hiervoor gebruiken is een (Nederlandstalige) **digitale lesbrief** die momenteel wordt ontwikkeld door enkele professionals op het gebied van taal- en letterkunde, vakdidactiek en nieuwe media. De digitale lesbrief zal in totaal 5 lessen beslaan.

De lesbrief moet aan leerlingen voldoende inzicht geven in de ontstaansgeschiedenis, de maatschappelijke context, de sprekers en de verspreiding van Surinaams-Nederlands, het Nederlands in het Caribisch gebied en het Afrikaans. Daarnaast zal aandacht worden besteed aan de belangrijkste kenmerken van het Afrikaans in relatie tot het Nederlands en de uitspraak van het Afrikaans en dienen leerlingen inzicht te krijgen in de specifieke kenmerken en het gebruik van het Surinaams-Nederlands en het Nederlands in het Caribisch gebied.

Het project waarvan het ANV de formele organisator is, is een onderdeel van het bredere VECTIS Programma.

Het ontwikkelteam van de digitale lesbrief

Op dit moment wordt intensief gewerkt aan de ontwikkeling van de digitale lesbrief door een internationaal team van deskundigen. Graag stellen we twee personen uit het 4-koppige team voor:

Peter Schoenaerts: coördinator ontwikkeling lesbrief:

Peter Schoenaerts studeerde taal- en letterkunde (Nederlands en Engels) aan de KU Leuven en volgde een acteeropleiding in New York. Hij gaf jarenlang NT2-les aan het Instituut voor Levende Talen in Leuven. Vervolgens werkte Peter als expert Nederlands als vreemde taal voor de Taalunie en als eindredacteur bij het Vlaamse weekblad Humo. Momenteel is hij freelance tekstschrijver en vertaler. Daarnaast acteert en regisseert hij voor theater en tv, en is hij dagelijks leider van 'Theater van A tot Z', dat kwetsbare doelgroepen met cultuur in contact brengt.

Peter: 'Door mijn werk bij de Taalunie heb ik grondig kunnen kennismaken met het schoolvak Nederlands, zowel binnen als buiten het taalgebied. Ik heb jarenlang nascholingen georganiseerd en workshops gegeven aan leerkrachten en docenten Nederlands als tweede (binnen het taalgebied) en als vreemde taal (buiten het taalgebied). Al die mensen lieten mij kennismaken met hun taal en cultuur, van Frankrijk tot Indonesië. Het intrigeert me hoe onze taal hun moedertaal soms heeft beïnvloed, en andersom.

Dankzij deze pilot kan ik me onderdompelen in totaal nieuwe culturen, die door een (deels) gemeenschappelijk verleden en een gemeenschappelijke taal met onze Lage Landen verbonden zijn. Dat is wat ik de leerlingen die van onze lessen gebruik zullen maken, wil meegeven: kijk verder dan je neus lang is, ontdek de wereld, wees verwonderd. Zuid-Afrika, de Cariben en Suriname lijken misschien onbekend en ver-van-mijn-bed, met een beetje kennis en inzicht zal voor veel jongeren een nieuwe wereld opgaan.'

Adri Breed: lesdeel Afrikaans

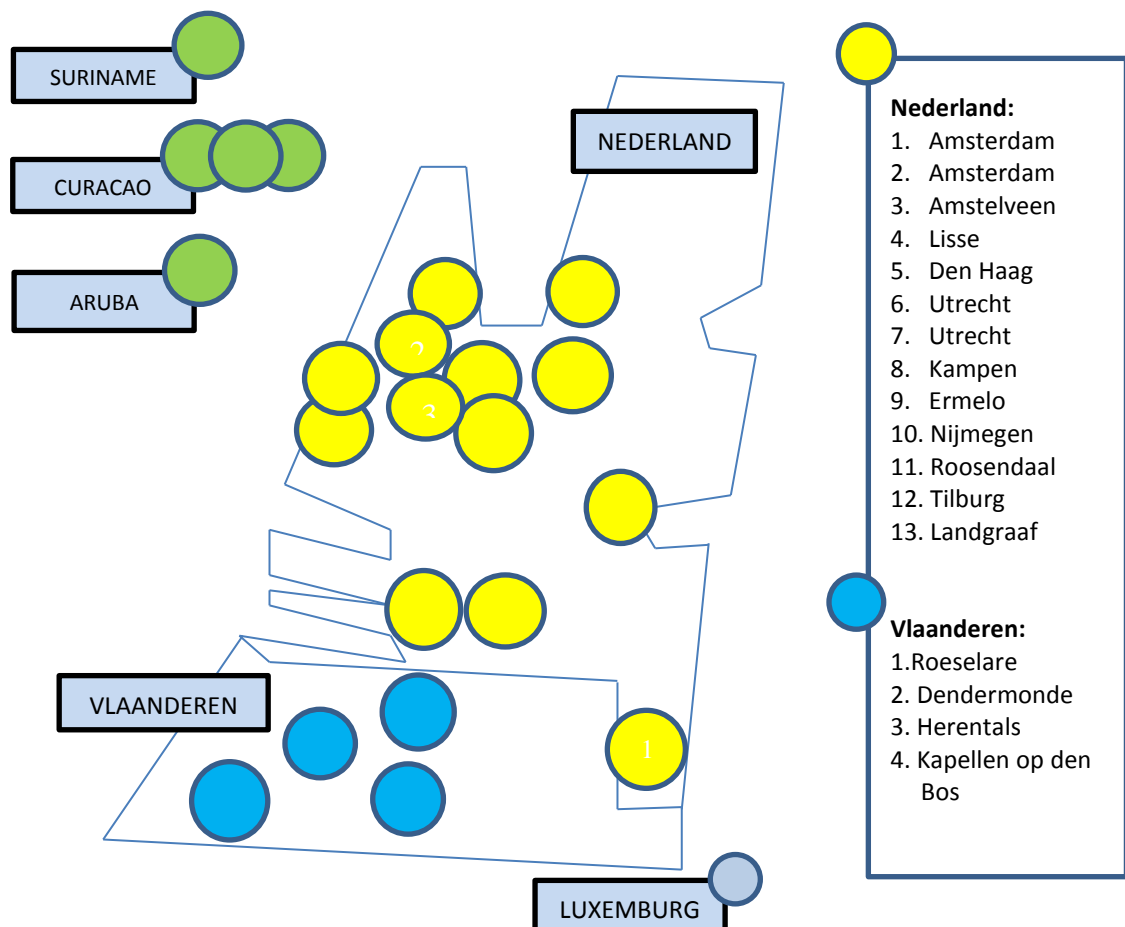
Adri Breed is een gerenommeerd taalkundige, verbonden aan de Noordwes-Universiteit in Potchefstroom (Zuid-Afrika). Als onderzoekster is zij gespecialiseerd in semantiek en syntaxis. Zij heeft bijzondere belangstelling voor raakvlakken in grammaticale constructies van het Afrikaans en het Nederlands. Adri is goed bekend met de Lage Landen in het bijzonder met Vlaanderen. Voor haar onderzoek heeft zij namelijk langere tijd gewerkt binnen het Centre for Grammar, Cognition and Typology van de Universiteit van Antwerpen. Daarnaast heeft Adri aan dezelfde universiteit tweemaal een gastdocentschap Afrikaans taalkunde verzorgd. Tevens werkt Adri als taalkundige, in het kader van Taalportaal, mee aan de totstandkoming van een gezaghebbende wetenschappelijke grammatica van Nederlands, Fries en Afrikaans. Ten slotte is Adri Breed projectleider van de Digitale Bibliografie van de Afrikaanse Taalkunde. Zij heeft bijzondere belangstelling voor onderwijs en didactiek.

Welmoed Ventura (lesdeel Surinaams-Nederlands) en **Petra van Gent** (lesdeel Nederlands in de Caraïben) completeren het ontwikkelteam. In de volgende nieuwsbrief stellen wij hen graag aan u voor.

Scholen

We zijn aangenaam verrast door de grote toeloop van deelnemende klassen. Gingen we aanvankelijk nog uit van een bescheiden pilot met 6 a 8 klassen, inmiddels blijkt het enthousiasme om mee te doen zo groot dat we nu rond de 50 klassen (zo'n 1.250 leerlingen verdeeld over ruim 20 scholen in 6 verschillende landen) zitten. Er zijn twee (identieke) pilotmomenten: een voorjaarspilot (april-juni 2019) en een najaarspilot (september-november 2019).

In het kaartje zijn de locaties van de deelnemende scholen te zien waaronder ook de eerste scholen in Suriname en het Caribisch gebied. Voor deelname van Nederlandse scholen geldt inmiddels een stop, maar voor de andere landen is nog plaats voor enkele scholen.

Planning

Op 17 maart 2019 zal de lesbrief via een speciale website aan de deelnemende docenten van de pilotscholen beschikbaar worden gesteld. Daarbij zal ook een schriftelijke briefing worden toegestuurd.

De initiatiefnemers / projectleiding:

Marc le Clercq

m.h.le.clercq@hotmail.com

Joris Cornelissen

joris.cornelissen@gmail.com